

Sygn. akt I Cgg 11/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lipca 2021 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

Przewodniczący – SSO Piotr Suhecki

po rozpoznaniu w dniu 12 lipca 2021 roku w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa P. K. (K.) i K. K. (2) (K.)

przeciwko (...) z siedzibą w B.

o zobowiązanie do naprawienia szkody górniczej

1. zasądza od pozwanej (...) z siedzibą w B. na rzecz powodów P. K. i K. K. (2) solidarnie kwotę 158 472,06 (sto pięćdziesiąt osiem tysięcy czterysta siedemdziesiąt dwa 06/100) złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi:

- od kwoty 154 652,73 (sto pięćdziesiąt cztery tysiące sześćset pięćdziesiąt dwa 73/100) złote od dnia 8 stycznia 2019 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 3 819,33 (trzy tysiące osiemset dziewiętnaście 33/100) złotych od dnia 1 lutego 2019 r. do dnia zapłaty;

2. w pozostałej części powództwo oddala;

3. zasądza od pozwanej (...) z siedzibą w B. na rzecz powodów P. K. i K. K. (2) solidarnie kwotę 6 804 (sześć tysięcy osiemset cztery) złote tytułem zwrotu kosztów procesu; nakazuje pobrać od pozwanej (...) z siedzibą w B. na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Gliwicach) kwotę 11 639,75 (jedenaście tysięcy sześćset trzydzieści dziewięć 75/100) złotych.

SSO Piotr Suhecki

Sygn. akt I Cgg 11/19

UZASADNIENIE

W dniu 22 marca 2019 roku K. K. (2) i P. K. wnieśli o zasądzenie na ich rzecz od (...) z siedzibą w B. kwoty 250.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 8 stycznia 2019 r. oraz kosztami procesu według norm przepisanych. Uzasadniając żądanie powodowie wyjaśnili, że wskutek działalności prowadzonej przez zakład górniczy należący do pozwanej Spółki uszkodzeniu uległy składniki budowlane nieruchomości stanowiącej ich własność. W dniu 4 maja 2021 roku, w reakcji na opinię biegłego sądowego, powodowie zmienili powództwo żądając ostatecznie zasądzenia kwoty 158.472,06 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 12 maja 2016 r. oraz o zasądzenie od pozwanej kosztów postępowania w łącznej kwocie 6.856,92 zł. Powodowie jednocześnie cofnęli pozew o zapłatę odnośnie do pierwotnie żądanej kwoty 91.527,94 zł. z odsetkami.

(...) z siedzibą w B., nie sprzeciwiając się częściowemu cofnięciu pozwu, konsekwentnie domagała się oddalenia powództwa oraz zasądzenia od powodów na jej rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. Pozwana nie

negując fakt spowodowania szkód na nieruchomości powodów przez działalność górniczą KWK (...), kwestionowała roszczenie co do wysokości i terminu żądanych należności odsetkowych.

Prawomocnym postanowieniem z dnia 17 czerwca 2021 r. sąd umorzył postępowanie w części obejmującej żądanie zasądzenia kwoty 91.527,94 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 8 stycznia 2019 r.

Stan faktyczny

K. K. (2) i P. K. są właścicielami nieruchomości położonej w Z. przy ul. (...), dla której SR w Zabrze prowadzi księgę wieczystą nr (...). Nieruchomość ta zabudowana jest budynkiem mieszkalnym z chodnikiem i ogrodzeniem.

okoliczności niesporne

Na nieruchomości tej występują widoczne wpływy działalności górniczej prowadzonej przez KWK (...), w tym szczególnie uciążliwe przechylenie bryły budynku mieszkalnego – o 38%, co uzasadnia wyłącznie budynku z użytkowania i wymagałoby jego rektyfikacji. Ponadto występują zawilgocenia wokół okien, deformacje powierzchni elewacji, rozejście się okładziny z cegły klinkierowej, pęknięcie w ościeżnicy, wybrzuszenia parapetów zewnętrznych, pęknięcia cokołu ogrodzenia, wychylenie i deformacje przęsła ogrodzenia od pionu. Ponadto, w wyniku działalności górniczej doszło również do zmiany pierwotnej morfologii i topografii terenu działki. W związku z ww. zmianami istnieje możliwość podwyższenia się wód gruntowych i zawilgocenia terenu. Powyższe zmiany i uszkodzenia w obrębie nieruchomości powodów są skutkiem negatywnego oddziaływania wpływów eksploatacji prowadzonej przez należący do pozwanej Spółki (...). Teren na którym znajduje się nieruchomość powodów został zaliczony do III kategorii terenu górniczego. W okresie od 1.01.2006 r. do 29.04.2016 r. teren obniżył się o 1,94 m. W rejonie nieruchomości powodów prowadzona była eksploatacja w pokładach (...), przy czym w ostatnich latach ujemny wpływ na nieruchomość powodów miała eksploatacja pokładu o nr (...) prowadzona niecałe 250 metrów od nieruchomości powodów.

Naprawa uszkodzonego budynku wymagałaby m.in. przeprowadzenia rektyfikacji, której koszt wyniósłby 380.314,40 zł. Koszty naprawy ogrodzenia wyniosłby 6.353,68 zł. Wartość odtworzeniowa budynku mieszkalnego powodów wynosi 99 786,71 zł, wartość odtworzeniowa ogrodzenia wynosi 1 573,24 zł, koszty rozbiórki budynku mieszkalnego wynoszą 54 866,02 zł, koszty rozbiórki ogrodzenia wynoszą 2 246,09 zł.

dowód:

- opinia biegłej z zakresu budownictwa I. M. k. 145-340 i 461-496

W dniu 11 kwietnia 2016 roku powodowie zgłosili pozwanej wniosek o naprawienie szkody w budynku mieszkalnym i bramie wjazdowej. Strony w dniu 19 września 2018 r. zawarły ugodę dotyczącą usunięcia szkód w budynku mieszkalnym, w której strony ustaliły, że pozwana zleci analizę techniczno-ekonomiczną celowości remontu oraz, że kwota odszkodowania i termin zapłaty zostaną określone w aneksie do ugody. Nie doszło do sporządzenia aneksu i pismem z dnia 28 grudnia 2018 r. (doręczonym pozwanej w dniu 31 grudnia 2018 r.) powodowie wezwali pozwaną do wykonania warunków ugody, a także do zapłaty kwoty 500 000 zł tytułem należnego odszkodowania w terminie 7 dni. W piśmie tym powodowie zgłosili dodatkowo szkodę w postaci zniszczenia ogrodzenia ich nieruchomości. Wobec braku reakcji ze strony pozwanej w dniu 4 lutego 2019 r. wystosowali przesądowe wezwanie do zapłaty.

dowód:

1. pismo potwierdzające wpływ wniosku k. 43

2. ugoda z dnia 19.09.2018r. k. 48-50

3. pismo powodów z dnia 28.12.2018 r. k. 52-58

4. wezwanie do zapłaty z dnia 4.02.2019 r. – k. 59-63

Właścicielem KWK (...) w okresie eksploatacji skutkującymi uszkodzeniami nieruchomości powodów była (...) SA w K., następnie nieodpłatnie ww. zakład górniczy nabyła (...) w B. – w trybie art. 8a ust. 1 ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego.

/okoliczności niesporne/

Ustaleń w zakresie stanu faktycznego przyjętego za podstawę przeprowadzonych rozważań sąd dokonał kierując się dyrektywami wynikającymi z art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 229 k.p.c. i 230 k.p.c. W świetle przywołanych przepisów i stanowisk procesowych stron, okoliczności związane z przysługującym powodom prawem własności, stanem faktycznym tej nieruchomości oraz pozostawianiem nieruchomości w strefie negatywnych wpływów działalności górniczej zakładu pozwanej - KWK (...) należało uznać za niesporne. Dla oceny przyczyny uszkodzeń składników budowlanych nieruchomości i ustalenia optymalnego sposobu naprawy szkody, w tym ustalenia wartości odtworzeniowej uszkodzonych składników budowlanych na nieruchomości powodów kluczowe znaczenie miała opinia biegłej I. M. (2), posiadającej specjalizację w zakresie budownictwa na terenach górniczych. Jej opinia, uzupełniona przedstawionymi pisemnie wyjaśnieniami, wobec zawartych w niej jasnych i logicznych, a przede wszystkim stanowczych wniosków, wyprowadzonych z analizy całokształtu okoliczności sprawy zasługiwała na pełną aprobatę. W opinii tej nie sposób doszukać się jakichkolwiek nieścisłości, jest ona wynikiem wnikliwego przeanalizowania danych i pomiarów zebranych w czasie osobistych oględzin nieruchomości oraz niepodważalnego doświadczenia zawodowego biegłej, która od wielu lat specjalizuje się w swojej dziedzinie. W pisemnych wyjaśnieniach biegła systematycznie odniosła się do zgłoszonych zastrzeżeń i w niebudzący wątpliwości sposób rozwiązała wszelkie zgłoszone wątpliwości, wykazując się przy tym bogatym doświadczeniem praktycznym oraz znajomością przedmiotu. Wyjaśnienia udzielone przez biegłą skutkowały brakiem dalszych zastrzeżeń stron.

Sąd zważył

W niniejszej sprawie niespornym jest, że działalność generującą szkody na nieruchomości powodów prowadził należący obecnie do pozwanej Spółki (...). Podstawę odpowiedzialności pozwanej stanowi zatem art. 146 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. prawo geologiczne i górnicze /t.jedn. Dz.U. 2020 poz. 1064/. A to, w świetle art. 144 ust. 1 powołanej ustawy (dalej – upgg) uprawniało powodów do żądania naprawienia wyrządzonej im szkody.

Nie budzi też wątpliwości odpowiedzialność pozwanej Spółki, która nabyła (...) w trybie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (Dz. U. z 2015 r. poz. 410 z późn. zm.). Zgodnie z art. 8a 1 tej ustawy przedsiębiorstwo górnicze może przed dniem 1 stycznia 2019 r. zbyć nieodpłatnie na rzecz przedsiębiorstwa o którym mowa w art. 8 ust. 1 kopalnię, zakład górniczy lub jego oznaczoną część prowadzące wydobywanie węgla kamiennego lub roboty górnicze w celu przeprowadzenia likwidacji. Zgodnie z art. 8c ust. 2 ustawy z dniem nabycia, o którym mowa w art. 8a ust. 1 przedsiębiorstwo, o którym mowa w art. 8 ust. 1 przejmuje zobowiązania z tytułu szkód spowodowanych ruchem zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji stałych ruchów. Środki na finansowanie tych zobowiązań pochodzą z dotacji budżetowej. Analiza tych norm prawnych prowadzi do wniosku, że stanowią one *lex specialis* w stosunku do art. 55⁴ k.c. stanowiącego o solidarnej odpowiedzialności zbywcy i nabywcy przedsiębiorstwa za zobowiązania związane z prowadzeniem tego przedsiębiorstwa /tak Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 27 października 2016 r., I ACa 1121/15/. Dla powyższej oceny obojętne jest, czy pozwana Spółka nabyła zakład górniczy w całości, czy w wydzielonej organizacyjnie części oraz czy zbywającym była (...) SA, czy jej następca – (...) Sp. z o.o. Wszelkie uregulowania dokonane pomiędzy tymi podmiotami mogą mieć znaczenie dla ich wzajemnych rozliczeń, ale mają charakter obojętny dla oceny roszczenia powodów.

Strony ostatecznie nie kwestionowały tego, że zakres uszkodzeń, przede wszystkim wynikający z przechylenia budynku i stanu technicznego ogrodzenia, świadczy o ekonomicznej nieracjonalności naprawy, jak również nie kwestionowały samej metody wyliczenia szkody według wartości odtworzeniowej. Wyliczając tą wartość biegła przedstawiła szczegółową kalkulację dla budynku mieszkalnego i ogrodzenia, wyliczając także konieczne do poniesienia koszty robót rozbiórkowych. Żadna ze stron ostatecznie nie kwestionowała przedstawionych przez biegłą wyliczeń, co ze strony powodowej skutkowało ograniczeniem powództwa, a ze strony pozwanej skupieniem argumentacji na kwestii

terminu wymagalności roszczeń powodów. Tym samym wyliczenia biegłej, obejmujące wartość odtworzeniową budynku mieszkalnego - 99 786,71 zł, wartość odtworzeniową ogrodzenia -1 573,24 zł, koszty rozbiórki budynku mieszkalnego - 54 866,02 zł i koszty rozbiórki ogrodzenia - 2 246,09 zł, składały się łącznie na niekwestionowaną sumę 158 472,06 zł, zasądzoną na rzecz powodów tytułem należnego odszkodowania.

O należnych powodom ustawowych odsetkach za opóźnienie sąd rozstrzygnął na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. Ustalając termin wymagalności roszczeń nie można abstrahować od skutecznie zawartej ugody, która zawierała warunki ustalenia wysokości i terminu wypłaty odszkodowania. Powodowie nie uchyli się od skutków prawnych ugody w tym zakresie, który w istocie odraczał termin spełnienia świadczenia. Dopiero gdy pozwana Spółka nie wywiązywała się ze swoich obowiązków, to wezwali ją do ich wykonania, a w konsekwencji do zapłaty należnego odszkodowania za budynek mieszkalny. Wezwanie do zapłaty w terminie 7 dni doręczyli pozwanej w dniu 31 grudnia 2018 r., zatem dopiero od 8 stycznia 2019 r. można mówić o zwłoce po stronie pozwanej i od tej daty należały się powodom odsetki od odszkodowania za szkodę w budynku mieszkalnym (czyli od kwoty 154 652,73 zł, tj. wartość odtworzeniową budynku mieszkalnego - 99 786,71 zł + koszty rozbiórki budynku mieszkalnego - 54 866,02 zł.) Tym samym pismem powodowie dopiero dokonali zgłoszenia i skonkretyzowania szkody w ogrodzeniu działki, zatem odsetek za opóźnienie w zapłacie należnego z tego tytułu odszkodowania mogli żądać dopiero po upływie ustawowego terminu 30 dni (art. 151 ust. upgg), czyli od dnia 1 lutego 2019 r.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania pomiędzy stronami znajduje uzasadnienie w treści art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 i art. 100 k.p.c., odwołujących się do zasad kosztów celowych i odpowiedzialności za wynik postępowania. Powodowie wygrali spór co do zasady, a co do wysokości w zakresie 63% wartości przedmiotu sporu. Jedynym kosztem po ich stronie było wynagrodzenie pełnomocnika w stawce minimalnej 10 800 zł., zatem należało im proporcjonalnie zasądzić od pozwanej 6 804 zł. Sąd odstąpił przy tym od dokonywania kompensaty kosztów, albowiem należało mieć na uwadze, że powodowie zgłosili szkodę w 2016 r., zgodzili się na ugodę o charakterze blankietowym, tolerowali działania pozwanej, które nosiły wszelkie znamiona nieuzasadnionej przewlekłości, rażąco odbiegając od ustawowych terminów określających terminy spełnienia świadczenia i narażających powodów na ryzyko wynikające z konieczności użytkowania poważnie uszkodzonego domu. Powodowie wykazywali dobrą wolę, posługiwali się wyliczeniami przedstawionymi przez pozwaną i po kilku latach bezskutecznych oczekiwań zdecydowali się na wniesienie pozwu. W toku postępowania zaakceptowali wyliczenia biegłej i stosownie ograniczyli powództwo, dążąc do jak najszybszego zakończenia sporu. Niezasadnym byłoby zatem uwzględnianie kosztów pozwanej Spółki i obciążanie nim powodów w jakimkolwiek zakresie.

O należnych Skarbowi Państwa kosztach, wynikających z obowiązku pokrycia skredytowanych wydatków na poczet kosztów opinii biegłej, które nie znalazły pokrycia w uiszczonej zaliczce – 5.975,79 zł (już po uwzględnieniu i odjęciu uiszczonej przez pozwaną zaliczki 2000 zł) oraz opłaty sądowej – 12 500 zł, sąd rozstrzygnął na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 755 z późn. zm.) i stosownie do wyniku postępowania nakazał ich pobranie od pozwanej w zakresie 63 % (odpowiednio do zakresu uwzględnionego powództwa), czyli 11.639,75 zł.

SSO Piotr Suchecki